

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobce **M. S.**, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 4. 11. 2009, č. j. X, o námitce podjatosti uplatněné žalobcem,

t a k t o :

Samosoudce Krajského soudu v Ústí nad Labem Mgr. Václav Trajer **není vyloučen** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Ústí nad Labem pod sp. zn. 42 Cad 76/2009.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Podanou žalobou žalobce brojí proti výše označenému rozhodnutí, kterým žalovaná zamítla jeho žádost o částečný invalidní důchod pro nesplnění podmínek § 43 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění.

[2] V podání ze dne 13. 5. 2010 žalobce namítl podjatost samosoudce Mgr. Václava Trajera a žádal jeho vyloučení z projednávání věci s tím, že není kompetentní a schopný posuzovat žalobcův zdravotní stav. K výzvě krajského soudu pak žalobce v podání ze dne 27. 5. 2010 doplnil, že žije v demokratické zemi a má tak i právo svobodného rozhodování. Toto právo je mu však upíráno. Jeho nedůvěra k samosoudcům pramení z jeho přesvědčení a je namířena ke všem samosoudcům obecně. Požádal proto, aby se projednávání jeho záležitosti neúčastnil žádný samosoudce.

[3] Ve vyjádření k podané námitce podjatosti samosoudce Mgr. Václav Trajer uvedl, že se necítí podjatým, k projednávání věci, k účastníkům řízení, ani k jejich zástupcům nemá žádný vztah. Dle jeho názoru žalobcova námitka pramení z nesprávného pochopení pojmu „samosoudce“.

[4] Námitka podjatosti není důvodná.

[5] Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli

na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

[6] Podjatost soudce zasahuje do principu nezávislosti soudce, neboť nestrannost soudce tento princip předpokládá. Samotný pojem soudce totiž s sebou nese atribut nezaujatosti a nestrannosti a bez toho, že by se nepředpokládal, nebylo by důvodu ani pro konstituování soudní moci jako jednoho z pilířů demokratické společnosti. Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (článek 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána soudu příslušnému a přikázána soudu, resp. soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vzhledem k tomu lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen výjimečně a ze skutečně závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003 - 16; rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).

[7] V daném případě žalobcem snesené argumenty nespádají pod zákonem vymezené důvody pro vyloučení soudce z projednávání a rozhodnutí věci a míjí se tak se shora naznačeným smyslem institutu vyloučení soudce.

[8] K podstatě žalobcových důvodů, tedy k jeho nedůvěře vůči institutu samosoudce, lze nad rámec shora uvedeného uvést, že i sama Ústava České republiky ve svém čl. 94 odst. 1 vychází z pravidla samosoudcovského obsazení soudu; případy, kdy soudci rozhodují v senátu, musí být stanoveny zákonem. Shodou okolností takovou výjimku zakotvuje § 31 odst. 1 s. ř. s., podle něhož krajský soud ve věcech správního soudnictví rozhoduje ve specializovaných senátech složených z předsedy a dvou soudců, nicméně v odstavci 2 tohoto ustanovení je uveden výčet věcí, v nichž se postupuje podle obecného pravidla a v nichž tedy na úrovni krajského soudu rozhoduje v soudním řízení správním specializovaný samosoudce. Pod tento výčet spadá i předmětná věc důchodového pojištění. Skutečnost, že v daném případě bude rozhodovat specializovaný samosoudce, je tak nejen v souladu se zákonem, ale je i zcela legitimní a ústavně konformní.

[9] Pokud pak žalobce bez uvedení bližších důvodů předjímá nekompetentní postup dotčeného samosoudce ve věci, lze dodat, že žalobci jako účastníku řízení náleží celá škála procesních oprávnění, jež zajišťují jeho právo na spravedlivý proces (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod); v případě, kdy by podle jeho názoru byla některá z těchto jeho práv porušena, může se např. za použití opravných prostředků domáhat nápravy. Takové hodnocení postupu krajského soudu v dané věci však Nejvyšší správní soud v této fázi řízení činit nemůže. Jak uvedeno již výše, okolnosti spočívající v postupu soudce v řízení o projednávané věci podle § 8 odst. 1 věty třetí s. ř. s. důvodem k jeho vyloučení nejsou.

[10] Žalobce namítl v první řadě podjatost samosoudce Mgr. Václava Trajera, následně pak podjatost vůči všem samosoudcům. Nejvyšší správní soud se proto nejprve zabýval tím, zda je námitka podjatosti relevantní ve vztahu k žalobcem určenému samosoudci.

Protože však tuto námitku neshledal důvodnou, ke zkoumání podjatosti ostatních samosoudců krajského soudu již nepřistoupil (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2006, č. j. Nao 32/2005 - 34).

[11] Žádnými dalšími konkrétními skutečnostmi, které by nasvědčovaly důvodům podjatosti pro poměr uvedeného samosoudce k věci nebo k účastníkům řízení, námitka odůvodněna nebyla, stejně tak žádné skutečnosti nasvědčující podjatosti samosoudce nevyplývají ani z obsahu soudního spisu. Za situace, kdy rovněž dotčený samosoudce vyloučil existenci skutečností, jež by mohly být důvodem k jeho podjatosti, rozhodl Nejvyšší správní soud tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. června 2010

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu